

**Co-funded by
the European Union**

AKTIVAČNÝ SCENÁR LEKCIE
vypracovaný v rámci projektu
„INOVÁCIE V ŠKOLSKEJ VÝCHOVE“

METODICKÁ PRÍRUČKA

1. Cieľ príručky

Táto príručka bola vypracovaná ako komplexný nástroj metodologickej podpory pre učiteľov, trénerov a edukátorov, ktorí realizujú cyklus 20 aktivačných scenárov venovaných problematike kritického prijímania informácií, rozpoznávania fake newsov a dezinformácií, ako aj rozvíjania mediálnych a digitálnych kompetencií žiakov. Jej hlavným cieľom je:

1. Zabezpečiť metodickú jednotnosť – všetky vyučovacie hodiny v cykle sa opierajú o spoločné didaktické zásady, používajú opakovateľné formáty cvičení (napr. analýza v tabuľkách, skupinová práca, moderovaná diskusia) a využívajú súbor didaktických nástrojov (pracovné listy, karty nástrojov fact-checkera, zdrojové materiály).
2. Uľahčiť prípravu vyučovania – príručka poskytuje učiteľovi hotové usmernenia, ako naplánovať, zrealizovať a zhrnúť hodinu na základe každého z 20 scenárov, a tiež ako prispôsobiť obsah veku, skúsenostiam a úrovni žiakov.
3. Zjednotiť spôsoby hodnotenia vzdelávacích výsledkov – vďaka súboru metód hodnotenia (priebežná evaluácia, sebahodnotenie žiakov, skupinové hodnotenie, miniprojekty) je možné monitorovať pokrok a porovnávať výsledky v rôznych triedach alebo skupinách.
4. Integrovať obsah do jedného uceleného vzdelávacieho programu – príručka ukazuje, ako sa témy jednotlivých scenárov spájajú do väčších modulov (napr. „Úvod do fake newsov“, „Mechanizmy manipulácie“, „Špecializované oblasti dezinformácie“, „Praktické činnosti a žiacke projekty“), čím sa zabezpečuje postupný rozvoj kompetencií od základnej po pokročilú úroveň.
5. Rozvoj postojov a zručností žiakov, vrátane:
 - kritického myslenia a analýzy zdrojov,
 - rozpoznávanie manipulácie a techník presviedčania,
 - vedomé využívanie sociálnych médií a internetu,
 - zodpovedné reagovanie na dezinformácie,
 - schopnosť spolupracovať v skupine a argumentovať svoj postoj.
6. Pripraviť mládež na úlohu uvedomelých občanov – cyklus má nielen vzdelávací, ale aj výchovný rozmer, formuje kľúčové kompetencie potrebné pre fungovanie v informačnej a demokratickej spoločnosti.

Projekt spolufinancovaný Európskou úniou

**Co-funded by
the European Union**

2. Všeobecné východiská cyklu

Cieľová skupina

Cyklus bol navrhnutý pre:

- žiakov vyšších ročníkov základných škôl (11-15 rokov),
- stredné školy (gymnázia, technické školy, odborné školy),
- mládežnícke skupiny neformálneho vzdelávania (domy kultúry, komunitné centrá, mládežnícke organizácie).

Obsah a metódy práce môžu byť flexibilne prispôbované veku, skúsenostiam a úrovni účastníkov, tak aby bola zachovaná rovnováha medzi prístupnosťou a hĺbkou analýzy.

Trvanie hodiny

- Štandardný scenár: 45–60 minút – akurát na jednu vyučovaciu hodinu.
- Učiteľ môže rozdeliť scenár na moduly (napr. teoretická časť + praktické cvičenia) a realizovať ich v dvoch samostatných jednotkách.

Forma práce

Cyklus je založený na aktivizujúcich metódach, ktoré zapájajú žiakov do procesu učenia sa prostredníctvom:

- analýzy prípadov – žiaci pracujú s autentickými alebo štylizovanými príkladmi správ, postov a vizuálnych materiálov,
- skupinovej práce – úlohy vyžadujúce spoluprácu, rozdelenie rolí a spoločné formulovanie záverov,
- moderovaných diskusií – rozhovory vedené učiteľom na výmenu argumentov a kritickú reflexiu,
- simulácií – hranie rolí (napr. novinár, fact-checker, príjemca obsahu) v realistických scenároch,
- vzdelávacích hier – napr. „Odhaľ fake news!“ ako zhrnutie cyklu alebo prvok upevňujúci vedomosti.

Hlavné didaktické ciele cyklu

1. Rozpoznávanie fake newsov a mechanizmov dezinformácie

- identifikovanie varovných signálov v texte, obraze, zvuku,
- znalosť typických manipulatívnych techník (clickbait, deepfake, konšpiračné narácie, emocionálne titulky).

2. Kritická analýza zdrojov

- hodnotenie dôveryhodnosti autora, zdroja a materiálu,

Projekt spolufinancovaný Európskou úniou

**Co-funded by
the European Union**

- rozpoznávanie spoľahlivých fact-checkingových portálov,
- práca s kartou nástrojov fact-checkera.

3. Rozvíjanie odolnosti voči manipulácii

- precvičovanie schopnosti rozpoznávať jazyk presvedčania a manipulácie,
- zvyšovanie povedomia o vlastných emóciách a reakciách pri kontakte s informáciou,
- porozumenie vplyvu algoritmov, informačných bublín a digitálnych ozvien.

4. Schopnosť reagovať a predchádzať falošnému obsahu

- znalosť spôsobov nahlasovania dezinformácií (na sociálnych sieťach, fact-checkingovým organizáciám, inštitúciám),
- tvorba vlastných minikampaní (napr. „STOP FAKE NEWS“),
- propagovanie zodpovedného zdieľania obsahu.

Štruktúra celého cyklu

Cyklus pozostáva z 20 scenárov tematicky zoskupených do štyroch modulov:

1. Základy rozpoznávania fake newsov – témy 1–5
2. Mechanizmy a techniky manipulácie – témy 6–10
3. Fake newsy v rôznych oblastiach života – témy 11–15
4. Praktické činnosti a žiacke projekty – témy 16–20

Každý modul sa končí praktickou úlohou upevňujúcou vedomosti (analýza prípadovej štúdie, mini-debata, vzdelávacia hra, skupinový projekt).

3. Štruktúra tematického cyklu

Témy scenárov (1–20):

1. Čo sú fake newsy? Rozpoznávame falošné informácie krok za krokom
Úvod do témy dezinformácie – definície, príklady, kontexty.
2. Ako vznikajú fake newsy a kto ich tvorí? Zo zákulisia manipulácie
Analýza zámerov (politických, ekonomických, ideologických) a mechanizmov tvorby fake newsov.
3. Fake newsy v politike – keď lož mení demokraciu
Vplyv dezinformácií na voľby, politické kampane, verejnú mienku.
4. Keď informácia klame – ako manipulujú naše emócie?
Vplyv emocionálnych posolstiev na naše vnímanie informácií.
5. Pravda alebo názor? Ako odlíšiť informáciu od komentára
Rozvíjanie zručností analýzy informačných a publicistických textov.
6. **Boty, trolovia a falošné účty – kto sú v skutočnosti odosielatelia informácií?**
Rozpoznávanie neautentických profilov a automatizovanej aktivity na sieti.

Projekt spolufinancovaný Európskou úniou

**Co-funded by
the European Union**

7. **Clickbait – keď nadpis klame viac než obsah**
Analýza jazykových a vizuálnych trikov, ktoré majú prilákať pozornosť.
8. **Phishing a falošné stránky – ako sa fake newsy stávajú nástrojom podvodu?**
Dezinformácia ako spôsob získavania údajov a peňazí.
9. **Deepfake – môžeme veriť tomu, čo vidíme a počujeme?**
Vizuálna a zvuková manipulácia – hrozby a spôsoby rozpoznávania.
10. **Konšpiračné teórie – ako ich rozpoznať a ako sa proti nim brániť?**
Znaky konšpiračných naratívov a ich vplyv na spoločenské postoje.
11. **Dezinformácia v medicíne – fake newsy, ktoré škodia zdraviu**
Analýza príkladov (očkovanie, pandémie, alternatívna liečba).
12. **Ruské fake newsy o Ukrajine a EÚ – informačná vojna**
Príklady dezinformácií ako súčasti geopolitickej stratégie.
13. **Celebrity a klebety – ako falošné informácie fungujú v šoubiznise?**
Úloha zábavných médií pri formovaní názorov a šírení fake newsov.
14. **Ako overiť zdroj informácie? Praktické nástroje a stratégie verifikácie**
Hodnotenie dôveryhodnosti mediálnych materiálov a autorov.
15. **Nahlás to! Kde a ako reagovať na dezinformáciu?**
Cesty nahlásovania fake newsov a úloha používateľov siete.
16. **Fact-checking – ako fungujú organizácie overujúce informácie?**
Metódy práce, zdroje, spoločenská zodpovednosť.
17. **Algoritmy, informačné bubliny a digitálna ozvena – prečo internet ukazuje iba to, čo chceme vidieť?**
Personalizácia obsahu a jej vplyv na názory.
18. **Odolnosť voči manipulácii – ako byť uvedomelým prijímateľom informácií?**
Rozvoj digitálnych a občianskych kompetencií.
19. **Žiacka kampaň „STOP FAKE NEWS“ – vzdelávací projekt**
Žiaci vytvárajú vlastné spoločenské aktivity zvyšujúce povedomie.
20. **Simulácia dezinformácie – vzdelávacia hra „Odhaľ fake news!“**
Praktické cvičenie založené na mediálnej simulácii a analýze prípadov.

Zhrnutie tém scenárov

Predstavených 20 tém bolo usporiadaných do logickej didaktickej postupnosti, v ktorej žiaci prechádzajú od poznania základných pojmov a porozumenia mechanizmom dezinformácie (témy 1–5), cez analýzu nástrojov a manipulatívnych techník (témy 6–10), až po rozpoznávanie fake newsov v konkrétnych oblastiach života (témy 11–15).

Ďalšie scenáre (témy 16–20) sa sústreďujú na praktické činnosti – verifikáciu informácií, reakcie na dezinformácie, porozumenie vplyvu algoritmov a rozvíjanie odolnosti voči manipulácii.

Každá téma môže byť realizovaná ako samostatná vyučovacia hodina, ale v rámci cyklu vytvárajú súvislý vzdelávací program, v ktorom:

Projekt spolufinancovaný Európskou úniou

**Co-funded by
the European Union**

- prvé moduly kladú dôraz na uvedomenie si a rozpoznávanie hrozieb,
- stredné – na analýzu a porozumenie nástrojov,
- záverečné – na činnosť a uvedomelé zapojenie sa do obehu informácií.

Flexibilita realizácie:

Učiteľ môže:

- zrealizovať celý cyklus v navrhnutom poradí,
- vybrať jednotlivé tematické bloky podľa potrieb triedy,
- spájať scenáre do tematických modulov (napr. „Fake newsy v politike a spoločenskom živote“, „Techniky manipulácie“, „Digitálna odolnosť“).

Konečný efekt pre žiaka:

Po absolvovaní cyklu žiak:

- dokáže samostatne posúdiť dôveryhodnosť informácií,
- rozpozná najčastejšie formy dezinformácie,
- pozná overovacie nástroje,
- vie, ako reagovať na fake newsy a ako obmedziť ich šírenie,
- rozumie svojmu vplyvu ako používateľa médií na formovanie obehu informácií.

4. Plánovanie realizácie

Poradie realizácie

Odporúča sa viesť vyučovanie v poradí od 1 do 20, pretože každý ďalší scenár rozvíja a prehľbuje obsah predstavený v predchádzajúcich. Takéto usporiadanie umožňuje žiakom postupne nadobúdať vedomosti – od základných definícií a mechanizmov až po pokročilé stratégie verifikácie a reakcie na dezinformácie.

Možnosť delenia cyklu na moduly

V prípade potreby je možné realizovať scenáre v tematických moduloch, pričom sa zachová vnútorné poradie lekcí v danom module:

- **Úvodný modul (témy 1–5)** – základy, pojmy, prvé zručnosti analýzy informácií.
- **Modul „Techniky manipulácie“ (témy 6–10)** – nástroje, spôsoby pôsobenia, rozpoznávanie foriem manipulácie.
- **Modul „Špecializované oblasti dezinformácie“ (témy 11–15)** – fake newsy v konkrétnych oblastiach života.
- **Modul „Prax a činnosti“ (témy 16–20)** – workshopová práca, simulácie, vzdelávacie kampane, precvičovanie reakcií na dezinformácie.

Trvanie

Každý scenár je navrhnutý na 45 minút. V prípade rozšíreného režimu (90 minút) je možné zaradiť dodatočné cvičenia, analýzy zdrojových materiálov alebo zhrňujúce diskusie.

**Co-funded by
the European Union**

Flexibilita

Vyučovanie je možné prispôbiť počtu hodín vyhradených pre cyklus, odporúča sa však, aby v rámci jedného školského roka bola zachovaná kontinuita a tematická súdržnosť. V prípade prerušenia cyklu je vhodné krátke zopakovanie predchádzajúceho obsahu pred prechodom na ďalší modul.

5. Metódy a formy práce

Aktivizačné metódy

Výber metód sa zakladá na princípe maximálneho zapojenia účastníkov do procesu učenia sa prostredníctvom činnosti, analýzy a reflexie. Používané techniky umožňujú rozvoj poznávacích aj sociálnych zručností.

- **Analýza prípadov (case study)** – práca s autentickými alebo realitou inšpirovanými príkladmi fake newsov vrátane textov, grafik, audio/video záznamov.
- **Skupinová práca s rozdelením rolí** – simulácia práce redakcie fact-checkingu, kde účastníci zodpovedajú za rôzne etapy overovania informácií.
- **Brainstorming** – generovanie možných riešení, stratégií verifikácie alebo spôsobov reakcie na dezinformáciu.
- **Debata „za a proti“** – konfrontovanie rôznych postojov na základe faktov a zdrojov, precvičovanie argumentácie a kritického hodnotenia obsahu.
- **Simulácie a vzdelávacie hry** – hranie scenárov, v ktorých účastníci stvárajú úlohy tvorcov fake newsov, prijímateľov a fact-checkerov, aby lepšie porozumeli mechanizmom manipulácie.
- **Mini-projekty žiakov** – tvorba vzdelávacích kampaní, plagátov, infografík alebo krátkych filmov propagujúcich spoľahlivé informácie.
- **Využitie digitálnych nástrojov** – praktické použitie vyhľadávačov obrázkov, databáz fact-checkingu, portálov na overovanie informácií a analyzátorov zdrojov.

Formy práce

Na zabezpečenie pestrosti a dynamiky hodín sa používajú rozličné formy práce, ktoré umožňujú individualizáciu vzdelávacieho procesu a rozvoj spolupráce.

- **Individuálna práca** – samostatná analýza obsahu, vyplňovanie pracovných listov, tvorba zoznamu kritérií hodnotenia dôveryhodnosti.
- **Práca vo dvojiciach** – vzájomné overovanie zdrojov, verifikácia informácií v reálnom čase, príprava krátkych správ.
- **Práca v malých skupinách (3–5 osôb)** – spoločná analýza balíka materiálov, diskusia o varovných signáloch, príprava prezentácie výsledkov.
- **Práca celej triedy** – moderované diskusie, brainstormingy, spoločná tvorba myšlienkových máp a pravidiel „dobrého prijímateľa informácií“, verejné prezentácie projektov.

6. Materiály a nástroje

Co-funded by the European Union

Aby bolo vyučovanie pútavé, praktické a zakotvené v reálnych príkladoch, každý scenár by mal byť podporený pripraveným balíkom materiálov a nástrojov, ktoré umožnia žiakom precvičovať kritické myslenie a analýzu informácií v rôznych formách komunikácie.

Základný balík pre každý scenár:

- **Karty správ** – súbor obsahujúci rôzne typy obsahu: pravdivý, falošný, zmanipulovaný, satirický, clickbaitový.
 - Minimum 6 na skupinu (odporúčaných 8–10 na umožnenie selekcie a hĺbkovej analýzy).
 - Papierová forma (výstup) alebo digitálna forma (napr. PDF, prezentácia).
 - Zdroje: autentické články, fragmenty postov zo sociálnych médií, príklady pripravené pre potreby hodiny.
- **Tabuľka analýzy** – vo formáte A3 alebo A4, s prehľadným usporiadaním stĺpcov.
- **Karta nástrojov fact-checkera** – zoznam kontrolných otázok pomáhajúcich pri overovaní obsahu, napr.:
 - Má správa autora a dátum publikácie?
 - Je zdroj známy a dôveryhodný?
 - Uvádza odkazy na pôvodné dáta?
 - Možno informácie potvrdiť aspoň v dvoch nezávislých zdrojoch?
 - Aké emócie vyvoláva obsah – je to pokus o manipuláciu?
- **Zoznam fact-checkingových portálov a databáz verifikácie obsahu:**
 - Poľsko – Demagog.org.pl, Konkret24, Fakenews.pl
 - Česko – Manipulátoři.cz, Demagog.cz
 - Slovensko – Demagog.sk, Infosecurity.sk
 - EÚ a medzinárodné – EUvsDisinfo.eu, EDMO.eu, Snopes.com, FactCheck.org
- **Prístup na internet alebo pripravené výstupy z:**
 - výsledkov vyhľadávania (Google, Bing, Yandex Images),
 - správ fact-checkingových organizácií,
 - fragmentov tlačových článkov, správ a vedeckých publikácií,
 - snímok obrazovky zo sociálnych médií (Facebook, Instagram, TikTok, X/Twitter) ukazujúcich kontext a formu obsahu.
- **Pomocné materiály (voliteľne):**
 - Jednoduché návody na overovanie fotografií a videí (napr. spätné vyhľadanie v Google).
 - Príklady „pred a po“ – porovnania pôvodného obsahu s jeho zmanipulovanými verziami.
 - Šablóny plagátov, postov či infografík na použitie v kreatívnych cvičeniach.
- **Digitálne nástroje odporúčané na vyučovanie:**
 - Vyhľadávače obrázkov: Google Images, TinEye, Yandex Images.
 - Portály na analýzu účtov a obsahu na sociálnych sieťach.

7. Úloha učiteľa

Co-funded by the European Union

Úloha učiteľa pri realizácii cyklu je viacrozmerná a vyžaduje flexibilné prepájanie viacerých funkcií v závislosti od etapy hodiny, úrovne skupiny a témy scenára. Úspešnosť vyučovania do veľkej miery závisí od toho, či vedúci dokáže vytvoriť atmosféru dôvery, otvorenosti a zvedavosti, a zároveň dohliadať na odbornú kvalitu práce.

1. Moderátor

- Vede a usmerňuje diskusiu, dbá na to, aby mal každý žiak priestor na vyjadrenie.
- Kladenie prehlbujúcich otázok („Prečo si to myslíš?“, „Dá sa to overiť iným spôsobom?“).
- Dohliada, aby sa rozhovor nezmenil na osobný spor – sústreďuje skupinu na fakty a argumenty.
- Reaguje, ak sa v diskusii objaví neoverené alebo potenciálne škodlivé obsahy, a ukazuje spôsoby ich overenia.

2. Inštruktor

- Krok po kroku ukazuje, ako používať nástroje fact-checkingu, spätného vyhľadávania obrázkov, internetových archívov a portálov overujúcich obsah.
- Poskytuje praktické tipy: ako rozoznať dôveryhodný zdroj, ako analyzovať štruktúru článku, ako posúdiť fotografiu alebo nahrávku z hľadiska manipulácie.
- Prispôsobuje úroveň nástrojov veku a zručnostiam žiakov – v mladších skupinách volí jednoduchšie riešenia, v starších zavádza pokročilejšie.
- Posilňuje návyky overovať informácie pred ich zdieľaním.

3. Kouč

- Motivuje žiakov k samostatnému mysleniu, kladeniu otázok a vyhľadávaniu alternatívnych zdrojov.
- Posilňuje sebavedomie v používaní digitálnych nástrojov a v formulovaní názorov podložených faktami.
- Podporuje iniciatívu pri tímovej práci – každý môže byť lídrom časti úlohy.
- Ukazuje hodnotu kritického myslenia ako životnej kompetencie, nielen školskej.

4. Animátor

- Udržiava dynamiku hodiny prostredníctvom striedania aktivít (individuálna práca → skupinová → prezentácia).
- Zavádza prvky gamifikácie: bodovanie, odznaky, súťaženie skupín, výzvy „kto rýchlejšie overí správu“.
- Dbá na atraktívnu formu obsahu – používa príklady z aktuálnych médií, krátke videá, meme či online kvízy.
- Vytvára pozitívnu atmosféru podporujúcu aktivitu – odmeňuje kreativitu a netradičné myslenie.

**Co-funded by
the European Union**

5. Odborný garant (doplnková funkcia vyplývajúca z tematiky hodín)

- Dohliada na správnosť odovzdávaného obsahu – overuje, či sú príklady a materiály aktuálne a fakticky správne.
- Reaguje na prípadné prejavy nenávisťného jazyka, stereotypov alebo predsudkov počas diskusie.
- Zabezpečuje emocionálnu bezpečnosť účastníkov, najmä pri analýze kontroverzných alebo citlivých tém (napr. vojna, zdravie, politika).

8. Pokyny na vedenie hodín

Začni príkladmi blízkymi žiakom

- V prvých minútach hodiny použi materiály, ktoré žiaci poznajú zo svojho každodenného života: populárne meme, krátke videá z TikToku, príspevky z Instagramu, miestne správy alebo snímky obrazoviek z komunikátorov.
- Veľmi dobre fungujú vtipné alebo mierne prekvapujúce príklady – pomáhajú prelomiť bariéru a otvoriť sa diskusii.
- Stojí za to pridať prvok „Je to pravda?“ a poprosiť o rýchle hlasovanie/gesto (napr. palec hore/dole), ešte pred analýzou.

Rovnováha medzi teóriou a praxou

- Teoretická časť by mala byť stručná (maximálne 15–20 % času hodiny), založená na konkrétnych príkladoch a otázkach pre žiakov.
- Hlavný dôraz klásť na cvičenia: analýzu prípadov, skupinovú prácu, simulácie.
- Používaj princíp „krátko vysvetli – hneď vyskúšaj v praxi“ (napr. po vysvetlení 3 znakov fake newsu žiaci hneď hľadajú tieto znaky v ukážkových materiáloch).

Podnecuj otázky a samostatné overovanie informácií

- Vyhybaj sa okamžitému poskytovaniu správnych odpovedí – namiesto toho sa pýtaj: „Ako to môžeme overiť?“, „Kde by sme mohli nájsť potvrdenie?“.
- Povzbudzuj žiakov k používaniu kariet nástrojov fact-checkera a navrhni, aby každý krok verifikácie bol stručne zaznamenaný.
- Zdôrazňuj, že neistota je prirodzená – dôležité je vedieť hľadať údaje, nie rýchlo povedať „áno/nie“.

Podporuj tímovú prácu

- Organizuj skupiny tak, aby žiaci mali rozdelené rôzne roly: líder, analytik obsahu, overovateľ zdrojov, prezentujúci výsledky.
- Striedaj roly medzi scenármi, aby si každý mohol vyskúšať iné úlohy.
- Zaveď prvok vzájomnej závislosti – napr. každá skupina analyzuje iný balík materiálov a na konci si vymieňa závery s ostatnými.

**Co-funded by
the European Union**

Stupňuj náročnosť materiálov

- Začni jednoduchými a očividnými príkladmi (napr. clickbaitové titulky, meme s chybným dátumom), aby sa žiaci cítili iste.
- Následne zavádzaj obsahy vyžadujúce hlbšiu analýzu – manipulácia kontextom, vytrhnuté fragmenty, miešanie pravdy s nepravdou.
- Na konci cyklu ponúkni zložité prípady: konšpiračné teórie, deepfake, geopolitická dezinformácia.
- Jasne rozoberaj, čo bolo v danom prípade náročnejšie odhaliť a ako si žiaci poradili.

Udržuj tempo a rozmanitosť aktivít

- Striedaj formy práce každých 10–15 minút, aby sa predišlo poklesu koncentrácie.
- Zahrň krátke kvízy, online ankety (napr. Mentimeter, Kahoot), minidebaty alebo cvičenia typu „fact-checking za 3 minúty“.
- Používaj gamifikáciu – body, odznaky, rebríček skupín – ale dbaj, aby nezatienila odborný cieľ.

Vytváraj bezpečný priestor pre diskusiu

- Na začiatku zdôrazni, že počas hodiny je dovolené myliť sa – chyby sú súčasťou procesu učenia sa.
- Reaguj pokojne, ak niekto predstaví názor založený na fake newse – ber to ako príležitosť na spoločnú analýzu, nie na kritiku.
- Dbaj, aby rozhovor bol kultivovaný a bez osobných útokov.

9. Evaluácia a hodnotenie

1. Pribežná evaluácia

Cieľom je monitorovať pokroky žiakov a prispôbovať tempo a úroveň náročnosti hodín.

- Zhrňujúca otázka: na konci každej hodiny jedna krátka otázka ústne alebo písomne, napr.:
 - „Čo si sa dnes naučil/naučila?“
 - „Ktorý príklad si najviac zapamätal/zapamätala?“
 - „Čo bolo pre teba najťažšie na pochopenie?“
- Rýchla anketa/online kvíz: 2–3 kontrolné otázky, napr. v aplikácii Kahoot, Mentimeter, Google Forms.
- Analýza pracovných listov: učiteľ kontroluje vyplnené tabuľky analýzy správ, aby zistil, či žiaci správne rozoznávajú varovné signály a dokážu uviesť zdroje na overenie.

**Co-funded by
the European Union**

- Pozorovanie aktivity: zaznamenávanie miery zapojenia do skupinovej práce, počtu nápadov v brainstormingu či kvality argumentov v diskusiách.

2. Závěrečná evaluácia

Slúži na overenie, do akej miery žiaci zvládli zručnosti a vedomosti z daného modulu alebo celého cyklu.

- Kvíz vedomostí: test s jednou alebo viacerými správnymi odpoveďami, otvorené otázky, cvičenia typu „pravda/nepravda“ a analýza vzorovej správy.
- **Miniprojekt:**
 - vzdelávací plagát varujúci pred fake newsmi,
 - krátke video alebo animácia s tipmi „Ako overiť správu?“,
 - infografika s krokmi verifikácie zdrojov.Projekty môžu byť realizované individuálne alebo v malých skupinách, s prezentáciou pred triedou.
- **Simulácia:** žiaci dostanú balík nových, rôznorodých materiálov (pravdivých a falošných) a v obmedzenom čase ich musia analyzovať a predstaviť závery.

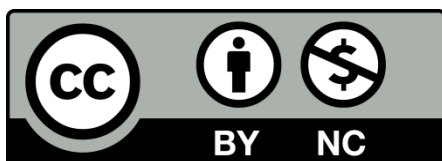
3. Sebahodnotenie žiakov

Umožňuje im uvedomelo sledovať svoj rozvoj kompetencií.

- Karta „Moje kompetencie overovania informácií“ – vyplňovaná na začiatku a na konci cyklu. Obsahuje jednoduché tvrdenia hodnotené na škále (napr. 1–5):
 - Dokážem rozpoznať falošnú informáciu.
 - Viem, kde hľadať dôveryhodné zdroje.
 - Viem používať nástroje fact-checkingu.
 - Dokážem uviesť argumenty, prečo je daný obsah podozrivý.
- Závěrečná reflexia: žiaci zapíšu 2–3 najdôležitejšie závery z celého cyklu a určia, čo by chceli ešte prehĺbiť.

4. Kritériá úspechu

- Žiak dokáže samostatne uviesť prvky potvrdzujúce dôveryhodnosť alebo falošnosť správy.
- Žiak pozná aspoň 3 fact-checkingové portály a vie ich používať.
- Žiak dokáže pomenovať a opísať minimálne 4 manipulatívne techniky používané v médiách.
- Žiak vie uviesť postup nahlásenia fake newsu príslušným inštitúciám.

Projekt spolufinancovaný Európskou úniou